

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.ਅੱਗੇ।

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 739

ਅਕਤੂਬਰ 19, 1966

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ (1956 ਦਾ XII)-ਐੱਸ. 7 ਅਤੇ 9-ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ-ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ-ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਕੀ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਤੱਥ-ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ-ਕੀ ਚਾਂਸਲਰ-ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਹੈ-ਕੀ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਜਾਂ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜੋ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਚੁੱਪੀ ਨੂੰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(161)

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਨੈਕਰੀ, ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੈਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਨੈਕਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਨਿਯਮ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਧੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 31 ਮਾਰਚ, 1966 ਅਤੇ 8 ਮਈ, 1966 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵੀ.ਕੇ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੇਨਨ, ਆਰ.ਕੇ. ਗਰਗ, ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਕੈਂਟਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਚੇਤਨ ਦਾਸ ਦੀਵਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਪਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੈਰੀਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਆਰ.

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਚਾਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੋ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਆਰ. 4 ਦੀ ਕਾਪੀ, ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ 15 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਸੀ। 28 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਸੀ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ-

"ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਸੰਘ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

10 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਚੇਅਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹਲਫਨਾਮੇ, ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1966, ਪੈਰਾ 2(ii) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ 16 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ, 18 ਜੂਨ, 1965 ਦੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਡੀ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (vi) ਅਤੇ (vii) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੁਲਪਤੀ (ਚਾਂਸਲਰ) ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹਨ। , ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਵਜੋਂ, ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ), ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਭਾਨ, ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ। ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦਾ ਸੀ।"

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

10 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਸੀ. ਚਾਗਲਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ. 8 ਦੀ ਕਾਪੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

"ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦੇ ਮੱਧ-ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇਂਡਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ 28 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਓਗੇ ਕਿ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੂੰ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿਓ ਪਰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਲੋ।"

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਫੇਰਬਦਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 2 ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋ. ਡੀ. ਸੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਆਰ. 17 ਦੀ ਕਾਪੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ 9 ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ, ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ. 16, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਡੀ.ਓ. ਨੰਬਰ PA-65/14134. ਮਿਤੀ 2 ਦਸੰਬਰ 1965 ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਰਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ।"

ਮੈਂ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ LA.S. ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਂਡਰ. 1963. ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਸਨ

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਉਹੀ ਮੈਂਬਰ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਾਨੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੇਕ ਸਭਾ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਲੇਕ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ।"

31 ਮਾਰਚ 1966 ਨੂੰ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਨੁਸੂਚੀ A, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰੇ। ਸਮਕਾਲੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ B ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੁਝ ਲੰਬਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ V. ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੇ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ 31 ਮਾਰਚ, 1968 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 8 ਮਈ 1966 ਨੂੰ, ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਡਬਲਯੂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ, ਯੂਨੀਕ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਦੇ ਵੇਰਵੇ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਹਰਾਓ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ, 8 ਮਈ 1966 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਡਬਲਯੂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੰਬਰ 3835, ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1966 ਦੁਆਰਾ, ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(2) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ F.7/12/62-VIG ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ 1963 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(3) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸਲਾਹ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਥੀਸ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੋ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:-

'ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 3

ਕਿ, ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਛੱਡਣ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਰਜ-ਨੋਟ, ਮਿਤੀ 5 ਦਸੰਬਰ, 1958 ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਭੋਪਾਲ, ਜ਼ੀਰਾਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਨਾਲ।

'ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 4-

ਕਿ ਜੂਨ, 1958 ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਬੰਗਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ, ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ, ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

ਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 3. ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਜੋ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦਾ ਆਚਰਣ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦਾ ਆਚਰਣ ਸਰਕਾਰੀ ਮਰਿਆਦਾ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੰ: 4-ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬੰਗਲਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਘਰ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਨਘੜਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇੰਡੀਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ। ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 3 ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦਾ ਆਚਰਣ ਸਰਕਾਰੀ ਮਰਿਆਦਾ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

(5) ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਰਿਆਦਾ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇਸ਼, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਮੁਆਫ਼ੀਯੋਗ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ, ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ b2 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਡਾ: ਬਲ ਚੰਦ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ:-

(i) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਸੀ।

ਬੇਨਤੀ

(ii) ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(iii) ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(iv) ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ I.A.S. ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ।

(v) ਪਿਛਲੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ I.A.S ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ।

(vi) ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ।

(vii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(viii) ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ix) ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

(7) ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

169

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

(8) ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ' ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 636-3099-1(ii), ਮਿਤੀ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਦੁਆਰਾ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਲਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 4 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ 15 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦਾ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 7.12.62-ਵੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:- ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਹੈ।

(2) ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੋਸ਼ 1, 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਜੋਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਬੰਗਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੱਥੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 4 ਵੀ ਪੂਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(1967) 2

ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਤਰਾਲੇ.

(3) ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।'

(9) ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤ-ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

(10) ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ।

(11) ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਜੇ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕੱਤਰ (ਸੇਵਾਵਾਂ),

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਨੰ. Dy. ਨੰ. 2122/S (S)/66, ਮਿਤੀ 6 ਮਈ, 1966, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

'ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ, ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਬਿਆਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਰਡਰ U.P.S.C. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 15 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਵੱਲੋਂ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਫਿਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਜਿਸ ਦੀ ਸਲਾਹ 15 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ 28 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।'

(13) ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਤੱਥ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਸਰਮਾ, ਐਮ.ਪੀ., ਜੋ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਕੇਡਰ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਾ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੇ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਡੀ.ਓ. ਦਾ ਪੱਤਰ

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

14 ਮਾਰਚ, 1962, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਏ. ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਪੋਸਟ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਵੇਰਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਤੱਥ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਕੁਲਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਚਾਂਸਲਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਕਥਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ।

(14) ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਦਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜੀਵਨ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਰੀਅਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ I.A.S. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(16) ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਈਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1898 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ-14 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ।

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

(17) ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(18) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਾਲ ਬੋਰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਚਰਣ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਰਿਆਦਾ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ- ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਮਾਣ ਘਟੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦੇ.

(19) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪ-ਕਾਲਜ (6) ਦੁਆਰਾ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੜ੍ਹੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਐਕਟ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਕੁਲਾਪਤੀ (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

17 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਆਰਡਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੇਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਲਿਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਦਨੀਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਇਨਕਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸੀ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ-

(ਏ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ,

(ਬੀ) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

(c) ਬਾਹਰਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ,

(d) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਚਾਂਸਲਰ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। , 1956 (1956 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 12), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਲੋਚਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ

175

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਭ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੇ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੀ.ਸੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੀ ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਸਬੂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕ-ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। . ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ 20 ਜੁਲਾਈ 1966 ਦੇ ਪੱਤਰ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 2 ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤਤਕਾਲੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ.ਏ.ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਏ.ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਡਾ. ਏ. ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਏ. ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਪਰ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੈਸਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ। ਹੁਣ, ਅੱਲਾ ਇਹ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਮਕਾਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ.ਡੀ.ਸੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਉਪ-ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ.ਏ.ਸੀ.ਜੇਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਜੇਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੀ ਉਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ? ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੀ ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਲੂ ਜੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ

ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ, ਜੋ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਆਈਟਮ (v) ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਆਈਟਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 3 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ

177

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਜਿਵੇਂ:-.... (v) ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਨਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸੀ। ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ', ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਆਈਟਮ (v) ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ 'ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਨਰਮ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਆਈਟਮ (v) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ (ਸੇਵਾਵਾਂ) ਦੇ 6 ਮਈ, 1966 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੇਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਗਲੇਸ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

178

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸਿੱਟਾ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਠੇਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚੈਨੇਲਰ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੇ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ, ਸਗੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਬਕਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ। . ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਬਿਆਨ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ।

ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਹੈ

179

ਡਾ . ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਭਾਣਜੀ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-"ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਇੱਕ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਲੱਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਏ. ਸੀ. ਜੇਸ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਂਸਲਰ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ

ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸਦੇ ਕੋਲ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਐਸ.ਸੀ. 16.

180

ਆਈ, ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ.ਏ.ਸੀ.ਜੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਡਾ. ਜੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾ. ਜੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਹਰੇਕ

ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਿਅਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਹ (3), ਖੇਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (4) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਸੀ. ਗੋਇਲ (5), ਪਰ

(2) (1955) 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 26.

(3) (1958) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 595.

(4) (1958) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1080,

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐੱਸ.ਸੀ. 364.

181

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਫੁਲਬਾੜੀ ਟੀ ਅਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਇਸ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ (6) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ (7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਸੀਮਿੰਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਨ. ਸ਼ਰਮਾ (8), ਸ਼. ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ (9) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ

ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 1111.

(7) (1964) ਏ.ਸੀ. 40.

(8) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਏ.ਸੀ. 1595,

(9) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਏ.ਸੀ. 1767,

182

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਨਕਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗੇਟ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹੈ ਮਫਤਲਾਲ ਨਰੰਦਾਸ ਬਾਰੇਟ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਡੀ. ਰਾਠੌੜ, ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਸਟੇਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮਹਿਸਰਾ (10), ਪਰ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (11) ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਬੱਤਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (12) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਂਸਲਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੇ ਦੋ ਕੇਸ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ। ਚਾਂਸਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

(10) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1966 ਈ.ਸੀ. 1364

(11) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਪੰਜਾਬ 125.

(12) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਪੰਜਾਬ 402.

183

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ. ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸੀਲੇਨ ਦੀ ਵਿਦਯੇਦਯਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸਿਲਵੇ (13) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਲੇਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਹਾਲਾਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 (ਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਆਮ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਨ; ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰੁਤਬਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰਿਜ ਬਨਾਮ

ਬਾਲਡਵਿਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਲੇਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਵੀ 'ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੇਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਪੰਨਾ 216 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(13) (1964) 3 ਸਾਰੇ, ਈ.ਆਰ. 865.

184

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਚੈਸਾਇਰ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੰਜਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, "ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪ ਹੀ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜੇ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਵੈ-ਧੋਖੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਸਰਗਰਮ ਗਲਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਜੇ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨੈਕਰੀ ਹੱਦ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਹੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੈਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼, ਥਰਡ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵਾਲੀਅਮ 25 ਦੇ ਪੰਨਾ 485 'ਤੇ ਪੈਰਾ 932 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਿਰਫ਼ ਛੁਪਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੈਕਰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ

ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।" ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੈਰੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੈਰਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੈਕਰ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 939 ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਨਾ 487 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਖੰਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ, ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੱਸੇ; ਅਤੇ ਬਸ਼ਰਤ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ।" ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੈਕਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਲ ਬਨਾਮ ਲੀਵਰ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ (14) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਟਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਿੱਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਲਈ

(14) (1932) ਏ.ਸੀ. 161.

185

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਕੰਪਨੀ ਦੇ, ਅਤੇ ਪੰਨਾ 227 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

ਦੇ ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ

ਮੁਦਈ - ਅਰਥਾਤ, ਕਿ 19 ਮਾਰਚ, 1929 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਬੇਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਕੋ ਦੇ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਰਜ਼ੀ ਛੁਪਾਉਣ ਨੂੰ ਜਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲ ਨੇ ਲੀਵਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। Caveat emptor ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਇੱਕ ਬੀਮੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਦਾ ਇਹ ਆਧਾਰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਆਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਾਂਗ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੈਕਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਕਰ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਨੈਕਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੈਕਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੈਕਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰੇ, ਪਰ, ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਚਿੰਤਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

186

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਬਟਲਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਟਲਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵਾਈਨ ਵਪਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ, ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਨੈਕਰ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਵਾਧੂ ਉਜਰਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਸੋਈਏ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਰਸੋਈਏ ਚਾਹ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਉਹ ਜੇਖਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਵਾਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਆਖਰੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਜੀ.ਏ. ਕੈਲੀ ਪਲੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ (15) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਨੈਕਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਯੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਨਾਲ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ। ਅਸਥਾਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਦੋਂ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ?

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪਿਛਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ

(15) (1910) 125 ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਰਿਪੋਰਟਰ 974.

187

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਚਾਂਸਲਰ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੇਟਿਟ ਓਨਰ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੂਕੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਚੁੱਪੀ ਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੇਸ ਹੈ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਾਬਕਾ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਖੋਜ 'ਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

188

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ, ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ'। ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9. ਚਾਂਸਲਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ, ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ

ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਸਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ (ਸੈਕਸ਼ਨ 11), ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਸਲ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਡਿਪਲੋਮੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ 4 ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ-

"4. (i) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਕਰੀਆ-ਸਮਤੀ' (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ), 'ਸਿੱਖਿਆ-ਸਮਤੀ' (ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਸਲ), 'ਆਰਥ-ਸਮਤੀ' (ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ) ਅਤੇ 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਗੇ। ਕਨਵੋਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 'ਸੰਸਦ' (ਅਦਾਲਤ) ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ। ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ii) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ, ਵਿਧਾਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(iii) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਕੋਲ 'ਸੰਸਦ' (ਅਦਾਲਤ), 'ਕਾਰਵਾ-ਸਮਤੀ' (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ) 'ਸਿੱਖਿਆ-ਸਮਤੀ' (ਅਕਾਦਮਿਕ) ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

189

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਕੌਸਲ, 'ਆਰਥ-ਸਮਤੀ' (ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ) ਅਤੇ ਐਕਟ, ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(iv) ਜੇਕਰ, 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸਰਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਕਰੀਆ-ਸੰਮਤੀ' (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(v) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ..

(vi) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਦੁਆਰਾ 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(vii) 'ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

(viii) ਦਫ਼ਤਰ ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) 'ਕੁਲਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 'ਉਪ-ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ' (ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੱਕ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰੇ।"

ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਗਵਰਨਿੰਗ ਨਿਯੰਤਰਣ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

190

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੀ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ

ਇੱਕ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਹੈ. ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪੂਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਰੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੁਆਫੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।, ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 1955 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਰਗੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਵੈਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਜਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ-

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀ.ਜੇ.) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸਾਰ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਮੇਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (vi) ਅਤੇ (vii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਇੱਕ

ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ D ਤੋਂ, ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ' ਸੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਦੋ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਐਕਟ, 1898 (1898 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ I), ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ-

"14. ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਦ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ) ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਸਿਰਫ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਖਾਰਜ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਆਰ. ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ, ਆਗਰਾ (16) ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਗਰਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ- "ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 (ਯੂ. ਪੀ. ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡਜ਼ ਐਕਟ) ਦੇ ਚੌਥੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਬਰਖਾਸਤਗੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਰਲਤਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ

(16) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਈ.ਸੀ. 1680

192

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਅਤੇ ਨੈਕਰ ਸ਼ਬਦ 'ਬਰਖਾਸਤਗੀ' ਨੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ

ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਧਾਰਾ 82 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ) ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ-ਲੇਖਰਾਜ ਸਤਰਾਮਦਾਸ ਲਲਿਆਈ ਬਨਾਮ ਐੱਨ.ਐੱਮ. ਸ਼ਾਹ, ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬੰਬੇ (17) ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 16, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਫਰਮਾਂ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੇਵਾਵਾਂ। ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ ਨੇ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੌਕਰ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2) (ਬੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਰਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਬਰਖਾਸਤ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 ਐਸ.ਸੀ. 234.

1898 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੱਕ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1898 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਸਿਰਫ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਵਿਚਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ' ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ (ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ (ਵਿਧੀ) ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ।' ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ 14। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ 'ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਫ਼ਾ 298, ਪ੍ਰਸਤਾਵ (5) 'ਤੇ ਰਾਜਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਟਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਨਾ (18) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- "ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ, ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲਣਾ", ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦਾ ਓਨਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਆਨ ਸਟੈਚੂਟ ਲਾਅ, ਪੰਜਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 208 'ਤੇ ਇਸ ਕਥਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, - "ਸੰਸਦ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਡਰਾਫਟ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਵਾਂਗ, ਸਿਨਹਾ ਜੇ. ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸਤੋਦਰ ਨਾਥ .." ਉਸਨੇ ਬੈਨਰਜੀ (19) ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਕਿੱਥੇ ਦੀ

(18) (1955) 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290.

(19) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਕੈਲ. 581,

ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਰ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਵਿਚਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (vii) ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 1898 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ 1898 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਵਿਚ 'ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (vii) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਈ. ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ 1898 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਐਸ.ਆਰ. ਤਿਵਾੜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ-"ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ।" ਉਹ ਲੇਖਰਾਜ ਸਤਰਾਮਦਾਸ ਲਲਿਆਣੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ-ਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ। 1898 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਨਾ 669 'ਤੇ ਕੁਟੂਰ ਵੇਂਗਾਇਲ ਰਾਵਰੱਪਨ ਨਯਨਰ ਬਨਾਮ ਕੁਟੂਰ ਵੇਂਗਾਇਲ ਵਾਲਿਆ ਮਾਧਵੀ ਅੰਮਾ (20) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

"ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਹਿਤਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੁਡਰੇਫ ਆਨ ਰੀਸੀਵਰਜ਼, ਚੈਥੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਜੋਗ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ।"

ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

"21(ਬੀ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਕਰੀਆ-ਸੰਮਤੀ' (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ) ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੈਫਰੀ, 'ਕੁਲਾਪਤੀ' (ਚਾਂਸਲਰ) ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬੁਠ ਬੋਲੋ।"

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ

(20) (1949) ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 667

ਸੈਕਸ਼ਨ 21(ਬੀ), ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਰਸਮੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਸਾਲਸ ਰੈਫਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਫੀ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 21(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਐਸ.ਆਰ. ਤਿਵਾੜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 1682, ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰੀਖਣ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ-

"ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਹੁਣ ਨੈਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨੈਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੇ

ਡਾ: ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਨੈਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨੈਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਨੈਕਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਾਡੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ। ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ,

ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਆਧਾਰ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮਾਮਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਪਹੁੰਚ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(1967) 2

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇਜੇ ਅੱਗੇ.

ਭਾਰਤ ਇੰਦੂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

966 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 379

ਅਕਤੂਬਰ 27, 1966

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ (1947 ਦਾ VII)-ਐੱਸ. 31-ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਭਾਗ 1-ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 19-ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ-ਕੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ-ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ-ਲਾਗੂ-ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ-ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦੱਸੀ ਗਈ-ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ-ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ- ਕੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ- ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ- ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ- ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਵਾਲੀਅਮ 1 ਦਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 19 ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਵੇਸਟ "ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਅਤੇ "ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ" ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਆਂ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਲੇਵ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

(ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।